

למען ציון וירושלים

לקט שיחות מתוך 'כנס ציון וירושלים' בנושא "השפעת הרפורמה על זהותה של מדינת ישראל" ו' תמוז ה'תשע"ו

{מהדורה פנימית לבני הישיבות. השיחות עברו עריכה קלה}

תוכן:

עמ' 1 - הרב צבי (הרשל) שכטר: "לקיים את השטר" - על הזיוף שברפורמה וההתמודדות עמו
עמ' 4 - הרב יגאל לוינשטיין: "הנותן לך כח לעשות חיל" - השפעת הרפורמה על ערכי צה"ל
עמ' 10 - הרב יהושע שפירא: "תפרדו כל פועלי און" - על רפורמה ודה-קונסטרוקציה

לקיים את השטר!

על הזיוף שברפורמה וההתמודדות עמו

הרב צבי (הרשל) שכטר – ראש הישיבה יוניברסיטי בארה"ב

המצוות. והכתוב אומר שם שבדור שאחר כך המשכילים, שומרי המצוות, יתמעטו. אמנם, אסור לנו לחשוב שמכיוון שדניאל אמר שתהיה התבוללות צריך להשלים עם זה ולהפסיק לעבוד קשה לשמור על הקהילות. אסור להשלים עם זה! אנחנו מחויבים לעשות כל מה שאפשר כדי למנוע את זה. לא חייבים לפעול כדי שהנבואה של דניאל תתקיים..

בדומה לכך, חז"ל אומרים ש'אין בן דוד בא עד שתיהפך המלכות כולה למינות' - שמשלת ישראל תפעל לאפיקורסות ולמינות. פשוט הוא שאין מצוה לקיים דברי חז"ל אלה - איננו מחויבים, כדי לסייע לביאת המשיח, לעודד את הממשלה להכיר

כבוד מרנן ורבנן.

הרב שמואל אליהו הזכיר קודם שרגילים להתקיף אותו בעיתונות. אני גאה להגיד שגם אני מותקף בעיתונות באמריקה, אמנם לא מצד הקונסרבטיביים והרפורמיים אלא מצד ה-Modern Orthodox, המצהירים על עצמם שהם אורתודוקסים אבל שינו כל כך הרבה דינים ומנהגים שכבר אי אפשר לקרוא להם כך.

בספר דניאל נאמר ברוח הקודש שבמשך השנים שבני ישראל יהיו בגולה תהיה התבוללות, עד שבדור השלישי רק מעטים יהיו שומרי מצוות, אורתודוקסים, הנקראים בלשון הכתוב: 'המשכילים', אותו ביטוי שאנו משתמשים בו כלפי אלה שאינם מקיימים את

ברפורמים ולהפוך הכל למינות אלא צריך להתמודד וללחום נגד זה.

כידוע, גר שמתגייר צריך לקבל עליו עול מצוות. כתוב בגמרא שאם הגר מקבל על עצמו כמעט כל המצוות חוץ מדבר אחד, זה לא נקרא קבלת המצוות ואי אפשר לקבל אותו. אבל במה דברים אמורים? בנוכרי שרוצה להתגייר, אבל יהודי שרוצים לקרב אותו, לא דוחים אותו גם אם הוא לא מוכן לשמור את כל המצוות. בחינוך תמיד צריכים לחנך מהקל אל הכבד. בזמן הגמרא היה העניין של חינוך רק לקטנים, אולם בדור שלנו יש מושג של חינוך גם לגבי מבוגרים. גם כשצריך לחנך מבוגרים לא מתחילים עם הדברים הקשים כגון טהרת המשפחה, אלא עם דברים קלים - מזוזה, קריאת שמע. אבל להכיר ברפורמים זה לא חינוך מן הקל אל הכבד, זה עניין אחר. זה זיוף וסילוף התורה כולה.

בשבוע שעבר למדו בדף היומי את הגמרא במסכת בבא קמא המספרת שמלכות רומי שלחה שני שליחים אל התנאים כדי שילמדו אותם את כל התורה כולה. הם למדו את כל התורה ובבבלי מסופר שהיה רק דין אחד שהיו להם טענות נגדו - שיש אפליה בהלכה בין נוכרי ובין ישראל, ששור של ישראל שנגח שורו של גוי פטור, ושור של גוי שנגח של ישראל חייב, ובירושלמי מסופר שהיו עוד כמה דינים של אפליה בין הנוכרים ובין היהודים. הם אמרו לתנאים שכל התורה כולה אמת והם נהנים ממנה ורק הדין הזה קשה להם והם לא מסכימים עמו. אבל הם הבטיחו לתנאים שהם לא ימסרו את המשנה הזאת לממשלה של רומי, שמא יעשו פוגרום אצל היהודים. בירושלמי מסופר שהקדוש ברוך הוא לא האמין להם וגרם להם שישכחו את כל שלוש המשניות שהיו להם טענות נגדן, וכששבו לרומי לא היה להם שום טענה נגד הדת.

המהרש"ל ב'ים של שלמה' מסביר שמן הסתם הם לא ישבו ולמדו את כל התורה כולה מברכות עד עוקצין. הרי באותו זמן כל התורה שבעל פה נמסרה עדיין בעל פה, והמשניות לא היו כתובות. מסתמא הם באו עם רשימה של שאלות מדויקות, כמו שנפוליאון כשרצה לשמוע אם יש אפליה בהלכה שאל את הסנהדרין שלו האם מותר

להלוות בריבית ליהודי והאם מותר להלוות בריבית לנוכרי וכו'. ה'ים של שלמה' מצייר בדמיונו שמסתמא גם שני השלוחים הנוכריים של מלכות רומי באו עם רשימה ארוכה של שאלות, מה הדין בציור הזה ומה הדין בציור הזה. ועל כך שואל ה'ים של שלמה': וכי התנאים היו טיפשים ולא הבינו שיש כאן סכנת נפשות? הם לא תפסו שהגויים רוצים לשמוע אם יש אפליה בהלכה בין יהודים לבין נוכרים? מדוע הם לא אמרו שהדינים שווים - שההלכה שווה לנוכרי וליהודי? הלא "מותר לשנות מפני דרכי שלום" וכאן יש סכנת נפשות ממשית עבור כל כלל ישראל!

הרמב"ן כותב בהקדמה שלו לחומש, כל התורה כולה היא שמותיו של הקדוש ברוך הוא. הכוונה היא שהצרוף של כל ההלכות והדינים - זו התמונה של הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב לגבי משה רבנו: "ותמונת ה' יביט". כל שאר הנביאים קבלו רק נבואה - התייחסות לאירוע השעה - והגדלות של משה רבנו היא שנוסף על כמה וכמה אירועי שעה שקיבל, רק אליו דיבר הקדוש ברוך הוא גם תורה - תמונת ה', ציור של הקדוש ברוך הוא.

בגלל זה - כך מזכיר הרב סולובייצ'יק בשם בעל התניא וגם בשם ר' חיים מוואלוז'ין בנפש החיים - ברורה הקפידא הגדולה ש"זאת התורה לא תהא מוחלפת, ולא תהא תורה אחרת", העיקר ב"ג עיקרי אמונה שהוא עיקר ההבדל שבינינו לבין הרפורמים והקונסרבטיבים. - כל התורה כולה היא תיאור של הקדוש ברוך הוא, משל. רש"י על הפסוק בפרשת משפטים "וה' אינה לידו", מביא בשם המדרש שכונת הפסוק בספר שמואל "כאשר יאמר משל הקדמוני מרשעים יצא רשע", היא משל הקדמוני הוא משלו של הקדוש ברוך הוא, קדמונו של עולם, ומשל הקדמוני הוא החומש. כותב החפץ-חיים בספר "שם עולם" שאין הכוונה רק שהקדוש ברוך הוא חיבר את החומש, הוא ה"בעל מחבר" של התורה, אלא בנוסף לכך התורה היא משל של הקדוש ברוך הוא, כמו תמונה, כמו "פוטוגרפיה בלע"ז" - כך כותב החפץ-חיים. כאשר לומדים את כל ההלכות, לומדים בעצם מי הוא הקדוש ברוך הוא.

מהם הוא מיעוט דרך ארץ. בדרך כלל מסבירים זאת באופן מסוים, אבל החידושי הרי"ם אמר: אצלכם יש יותר מדי דרך ארץ - יש לכם דרך ארץ לכל אדם, ואתם מכבדים את הרפורמיים. אבל אצלנו יש מיעוט דרך ארץ - אנחנו לא מכבדים אותם ולא נותנים להם שום הכרה של כלום, ולכן אצלנו אין רפורמה.

כשנפטר ר' ועלוולה סולובייצ'יק (הגרי"ז מבריסק), העביר הרב סולובייצ'יק הספד מפורסם שהוא קרא לו בשם 'מה דודך מדוד'. בסוף ההספד הוא אמר שהוא זוכר שהייתה תקופה של שנתיים או משהו כזה, נדמה לי אחרי מלחמת העולם הראשונה, שהמשפחה הייתה ביחד בוורשה, והוא ואבא שלו ודוד שלו - ר' ועלוולה סולובייצ'יק - למדו יחד, וגם הסבא, ר' חיים היה שם עד שנפטר, וכולם למדו יחד. והוא אמר שבדור הזה יש בעיה חמורה של זיוף התורה, וכמו שבשטר, כשיש ספק של זיוף צריכים לעשות קיום לשטר, גם בדור הזה צריכים לעשות קיום לתורה כדי שלא יהיה כאן זיוף, לא זיוף מבחוץ כמו הקונסרבטיביים והרפורמיים, ולא זיוף מבפנים (הוא אמר זאת מפני שחשב שהדרך הבריסקאית היא הדרך הנכונה מכל הדרכים (לימוד הש"ס). אז הוא אומר שהם היו שלשה שישבו לקיים את השטר - הוא ואבא שלו ודוד שלו - ועכשיו כשנפטר דוד שלו, הדין הוא ש"שלושה שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהם, צריכין למיכתב 'במותב תלתא הוינא, וחד ליתוהי" (כתובות כב, א). אמר הרב סולובייצ'יק - אנחנו צריכים לקיים את השטר, לשמור על היהדות מזיוף. ואיך שומרים על היהדות מזיוף? - מחזקים את הרבנות הראשית!

בבני ברק לא מכבדים את הרבנות. בתל אביב לא מכבדים את הרבנות. מי מכבד את הרבנות? אצל מי הרבנות מקבלת את מקומה? - אצל הדתיים הלאומיים. צריך לחזק את הרבנות ולא להתקיף אותה בפרהסיה. מסתמא יש כמה בעיות, אני לא מפה ואני לא מכיר, וצריכים לתקן אותן זה. אבל אסור להתקיף בפרהסיה. צריכים לשמור ולקיים את השטר, לחזק את הרבנות

אם כן, כותב ה'ים של שלמה' לפי הבנתו בגמרא שם - והדברים מובאים באחד האחרונים על גליון השולחן ערוך יורה דעה סימן קנ"ז העוסק בדינים של ייהרג בל יעבור - כשאדם שואל תלמיד חכם מה הדין במקרה מסוים - אם הרב טועה בהלכה, זה לא נורא משום שכשילמד את הדין הנכון הוא יחזור בו. אולם אם הוא אומר שקר במזיד - למשל, אם הוא יודע מראש ששור של ישראל שנגח שור של גוי פטור, ושור של גוי שנגח שור של ישראל חייב, ואומר הפוך - להגיד הלכה בשקר זה עניין של ייהרג ובל יעבור! כי כשאנחנו אומרים את ההלכות, אנחנו מתארים את הקדוש ברוך הוא וכשמשנים את ההלכה כביכול פוגמים בקדוש ברוך הוא!

לפי זה, לתת לרפורמיים ולקונסרבטיביים אפילו קצת הכרה כאן בארץ, ולתמוך בהם אפילו במקצת, זה לא דומה לקירוב, שיהודים אורתודוקסים מקרבים חילוניים והולכים מן הקל אל הכבד. זאת משום שאצל הרפורמים הכל זה ממש זיוף של התורה.

ראינו באמריקה במשך השנים את ההרס והחורבן הגדול שעשו הקונסרבטיביים והרפורמיים. תמיד למדנו את המשנה: "אין אליהו בא לא לטמא ולטהר, לא לרחק ולקרב אלא לברר את היוחסין" מי הוא יהודי, מי כהן ומי לוי, ולא הבנו אותה - וכי יש איזה ספק מי ישראל ומי כהן? והנה הגענו לדור הזה וראינו שיש ספקות גדולים. אני משתתף בבית הדין לגיור של הרבנים במנהטן, וכל פעם שבאים אלינו אנשים שהתגיירו על ידי הרפורמיים והקונסרבטיביים, יש בלבול גדול, בלבול המוחות - לפעמים היתה שם גירות ולפעמים לא. לכן צריכים שאליהו הנביא יבוא ויברר את היוחסין של כלל ישראל.

יש סיפור שנדפס בביוגרפיה של ר' עקיבא איגר. ר' עקיבא איגר, שגר בגרמניה - כך נראה לי - פגש פעם את החידושי הרי"ם שהיה מפולניה ושאל אותו: מדוע אצלכם בפולניה אין רפורמה ואצלנו יש כל כך הרבה רפורמה? איך מסבירים את זה? מה אנחנו צריכים לתקן כדי שלא יהיו אצלנו רפורמים? ענה לו חידושי הרי"ם שכתוב במשנה בפרקי אבות שהתורה נקנית במ"ח דברים, ואחד

הנותן לך כח לעשות חיל

השפעת הרפורמה על ערכי צה"ל

הרב יגאל לוינשטיין – ראש מכינת 'בני דוד', עלי

הצבאי. התהליך התחיל אז בקול ענות חלושה, עדיין מתוך כבוד גדול והערכה גדולה לעולם הדתי ולחניכיו. הוקמה ועדה שקבעה את סדרי "השילוב הראוי" - ואני קראתי לזה "השילוב הבלתי ראוי" משום שלא יכול להיות שילוב ראוי בין בני לבנות. הייתי חבר בוועדה, שמתוך דו-שיח הגון וישר, מתוך כבוד גדול ואמון גדול בחיילים הדתיים ובעיקר בקצינים הדתיים, ניסתה למצוא את האיזונים כדי שהם יוכלו להמשיך לשרת נאמנה תוך כדי שילוב כזה או אחר של נשים בצבא.

בשנים האחרונות הוצבו על ידי קצין חינוך ראשי מספר מטרות, כך אני מזהה:

הפסקת השפעת הפעילות של הרבנות הצבאית על צה"ל מכל וכל. הדבר כלל את חיסולו - אני קורא לזה בלשון הזאת - של ענף תודעה יהודית, שנעשה בקנאות דתית שאינה מאפיינת את הצבא. הצבא תמיד ניסה למצוא פתרונות ופשרות כדי שכל הצדדים יהיו מרוצים ויוכלו לשרת יחד בשמחה ובטוב לבב בצבא. כאן הוקם גוף חדש שאמור להיות משותף לרבנות הצבאית ולחיל החינוך, אבל בעצם מטרתו היא למחוק את התודעה היהודית ולאפשר לקצין חינוך ראשי להשליט את הדעות שלו באופן בלעדי בכלל צה"ל.

הייתי מעורב בתהליך הזה, ניסו גם לצרף אותי לוועדה מייעצת להקמת הגוף, אולם כשגיליתי שהועדה לא תקבע על אילו ערכים צריך לדבר בצבא אלא ראשי הגוף החדש יקבעו הכל ויתיעצו אתנו כשירצו, הבנתי שרוצים שאהיה עלה תאנה והתפטרתי. מכל מקום, הכותרת הייתה: לכם הדתיים אין זכות לעסוק בחינוך, חינוך הוא תפקידו הבלעדי של קצין חינוך ראשי. אתם הדתיים אחראים רק על המישור ההלכתי-הפרקטי: כשרות, שבת, תפילות, ואין לכם שום זכות לעסוק בנושאי רוח, אמונות, דעות וערכים. קצין בכיר אחד אמר לי: 'אנחנו אוהבים את המוטיבציה שלכם,

הסוגיה ארוכה, וקצרה היריעה מלהכיל אותה על כל צדדיה. עם זאת אשתדל להציג את הדברים כפי שאני רואה אותם לפחות בראשי פרקים.

כיום אנו מסיימים את השנה העשרים ושמונה במכינה. הקשר שלנו עם הצבא הוא עמוק, ואנו נמצאים בתוך התהליכים שעוברים עליו.

בשנים האחרונות מתרחשים במדינה תהליכים כלליים חמורים ביותר שמשנים את השיח הציבורי. תהליכים אלו הם הרבה יותר רחבים מאשר כניסת הרפורמים; הם תהליכים של שינוי זהותה של מדינת ישראל למדינת כל אזרחיה במובן הכי חמור של הביטוי. הלאומיות, הצינוניות, הפכה להיות שם נרדף לדבר שלילי. גם הקריאה בשם ה', ודאי על פי הדרך האורתודוקסית, היא דבר שלילי. בסכסוך עם הפלסטינים אין צודק וטועה, אין צדיק ורשע - יש נרטיבים. לתהליכים אלו ישנן השלכות קשות על הצבא, כי בסוף מי ששומר על קיומה של מדינת ישראל הם חיילים שכדי למלא את תפקידם צריכים להיות נחושים ובטוחים בצדקת דרכם. בשנתיים האחרונות אנו מזהים ממש תאוצה בשינוי ערכי צה"ל, תהליכי עקירה מאד מהירים - ואני רוצה להעלות אותם פה הערב.

במשך עשרים שנה, השירות של הנוער הדתי, הרציני והאיכותי בצבא התקבל באהבה ובשמחה. מערכת הערכים שאנו מביאים מבית המדרש ומערכת הערכים שהצבא והמדינה האמינו בה - עלו במידה רבה בקנה אחד. הייתה הערכה גדולה לתכנים ולערכים שהביאו התלמידים מבית המדרש.

סימן ראשוני לשינוי במגמה זו התרחש לפני כ-20 שנים כאשר התנועות הפמיניסטיות החליטו לשנות את המצב הקיים בסוגיית שירות הנשים בצה"ל, ובג"ץ פסק - במה שנקרא "בג"ץ אליס מילר" שבחורה יכולה לשרת כטייסת בחיל האוויר. בהמשך נחקק בכנסת גם חוק על שוויון בשירות

אנחנו לא סובלים את הדעות שלכם. האם ישנה נוסחה המאפשרת לבנות מוטיבציה כמו זו של החניכים שלכם, אבל בלי האידיאולוגיה הנוראה שאתם מביאים מבית המדרש? אמרתי לו: תנסה לשכנע את החניכים שלך, מכח האידיאולוגיה שלך, למסירות נפש, נראה אם זה יצליח.

אם כן, הדבר הראשון הוא חיסול טוטלי של 'תודעה יהודית'. זה נעשה במהירות וביעילות. קצין חינוך וראש אכ"א הובילו את זה בגיבוי הרמטכ"ל ושר הביטחון הקודם, ולא נתנו לאף אחד פתחון פה בסוגיה.

הקמת המחלקה המאחדת את הרבנות הצבאית ואת חיל החינוך - שהיא לטעמי עלה תאנה - הייתה הונאה: כדי לסרס את הערכים שהרבנים מובילים, הציעו שגם אנשי חיל חינוך לא יאמרו כל מה שהם רוצים. אך כל זה הוא כסות עיניים כיון שחיל חינוך אומר כל מה שהוא רוצה במסגרות אחרות, ואילו הרבנים לא יוכלו לדבר כרצונם, אלא רק לדבר קצת על חגים ואולי על כשרות.

שנית, קצין חינוך ראשי, שכעת הוא הריבון המוחלט והיחיד בנושא חינוך לערכים, קובע היום בצה"ל ערכים חדשים שלא שערום אבותינו' - ערכים דמוקרטיים. השימוש במילה 'דמוקרטיה' הוא בלבול וטשטוש מושגים - בעוד המובן המקובל של הדמוקרטיה הוא שלטון הרוב וערכיו, בשימוש הנוכחי שעושים בה הכוונה היא - שלטון הערכים הדמוקרטיים, הערכים הפלורליסטיים. את המושגים האלה מנסים להטמיע מחדש בכל הקורסים בצבא.

במסגרת מגמה זאת יש ניסיון לזהות ולסמן חיילים ובעיקר קצינים דתיים בעלי השקפת עולם ציונית דתית הבאה מבית מדרשנו. אני אומר את הדברים האלו באופן חד משמעי, ויש לי הוכחות. לפני כמה זמן עלתה הצעה שכבר בבקו"ם יהיה תשואל של חיילים דתיים האם הם 'שומרים נגיעה', וברגע שחייל יגדיר את עצמו 'שומר נגיעה' הוא יסומן כקיצוני. הצעה זו נפלה, אך נראה שלא ירחק היום והיא תצוץ שוב. בסדרות חינוך של טירוני שריון, מקיים הפסיכולוג משחק קבוצתי. המחלקה יושבת בחדר, והפסיכולוג מתחיל את המשחק בדברים תמימים, למשל: מי שאוהב מאכלים מסוימים ילך לקיר ימין, ומי שלא ילך לקיר שמאל. מי שאוהב סרטים מסוג מסוים ילך לקיר שמאל. ומי שלא ילך לקיר שמאל. בהמשך הוא אומר: מי שבעד נישואין אזרחיים בישראל ילך לקיר ימין,

ומי שלא ילך לקיר שמאל. מי שהלך לקיר שמאל מאותו רגע כבר מסומן. בהמשך שואלים דברים יותר חמורים, שמים על השולחן גם שאלות ערכיות: מי בעד ונגד ברית הזוגיות, מי מוכן לשמוע שירת נשים. החיילים הדתיים נבוכים כי ברור להם לאן זה הולך.

קצינים בכירים אומרים שבקורסים אי אפשר לפתוח את הפה. יש 'פוליטיקלי קורקט', יש מערכת ערכים שמותר לדבר עליהם בצבא ויש ערכים שאסור לדבר עליהם, וכל קצין יודע היום שאם הוא יפתח את פיו - הוא מסומן.

השיטה להגשמת המטרות הללו היא בראש ובראשונה העברת כל הסמכויות לקצין חינוך ראשי. כתוצאה מכך, ישנה העברת תכנים 'פלורליסטיים' בכל סדרות החינוך בצה"ל, החל מהטירונים ודרך כל קורסי הפיקוד. ככל שהקורס הפיקודי גבוה יותר - מערכת הערכים המוטמעת היא רדיקלית יותר. בפורום מסוים נאמר לי במפורש: את החיילים אסור לבלבל וגם לא הגון לבלבל, כי הם כפויים להישאר בצבא על פי חוק, ולכן בתוך שלוש השנים של גיוס החובה לא נכון לחנך אותם לערכים שהם לא מסכימים להם. אבל מי שממשיך לשרת בקבע, נשאר בבחירתו, ולכן חובה עלינו לחנכו לערכים שאנחנו מאמינים בהם.

כך לדוגמה, בקורסים הנמוכים לא מדברים על הנרטיב הפלסטיני. אבל בפו"מ - בפני הקצינים הבכירים של צה"ל - מוצגות שתי עמדות: מביאים מתנחל שיציג את העמדה שלו, ומולו מגיע מרצה פלסטיני לצה"ל שמרצה את העמדה הפלסטינית. איפה עומד הצבא? הצבא הוא מהאו"ם - הוא אמור לנסות למצוא את הדרך לאזן בין שני הנרטיבים.

חיל החינוך מנחיל היום לצה"ל מערכת תכנים חדשה. אפרט אותם אחד אחד ואביא דוגמאות.

1. 'פלורליזם' דתי: מדיניות הצבא הרשמית היא בעד היהדות, ואפילו היהדות האורתודוקסית. הניהול של הצבא נעשה רק על פי פסקי הלכה של רבנים אורתודוקסים, על פי הנחיותיו של הרבצ"ר. כך נאמר במפורש, לפחות בשלב זה. אמנם, ביחס לתכנים - מחשבה, אמונה והשקפה - יש מקום לזרמים שונים ביהדות. במפגש שהיה לי עם ראש אכ"א, שביקש ממני להיות חבר בוועדת הערכים של המחלקה החדשה, אמרתי: יש דברים שהם קו אדום ואני לא מוכן לדון עליהם. הוא אמר לי: על מה? אמרתי: הזרם הרפורמי. הזרם הרפורמי הוא לא זרם ביהדות, הוא זרם בנצרות. היו הרבה זרמים

שהתחילו בתוך היהדות ועזבו אותה והפכו לזרמים אחרים. הוא אמר לי: בוא נדון על זה בוועדה. אמרתי: על דברים כאלה אני לא דן. הוא אמר לי: תראה, הלכתית, אתם האורתודוקסים תמשיכו לפסוק הלכה, אבל בוא נקבל במסגרת פשרה שאמונות, דעות, השקפות, פרשנות לתנ"ך וכל הספרות האחרת שאיננה הלכתית – שגם הדעה הרפורמית היא דעה לגיטימית ביהדות. איני יודע מה יקרה בפועל עם המחלקה הזאת, אבל זה לא משנה. בחיל החינוך יש מחלקה מיוחדת שנקראת: 'זרמים ביהדות' ובמסגרתה הזרמים הרפורמים מופיעים מעל כל במה.

למשל, קורס קצינים משתתף באופן קבוע בשבתות של בינ"ה – "בית מדרש" של הזרם הרפורמי. ושמה מתנהלים שיחות. עורכים שם קבלת שבת עם גיטרות, אך מקפידים שהנגינה תיפסק עם כניסת שבת – אבל לאורך כל הדרך מתנהלות שיחות מבית מדרש רפורמי שקציני צה"ל מחוייבים להשתתף בהן, שהרי זה אחד הזרמים ביהדות.

2. היחס לאחר, לשונה: במסגרת ה'פלורליזם' מחנכים את החיילים והקצינים ליחס חיובי אל מה שנקרא ה"גאים". אני לא מעז לקרוא להם כך, אני קורא להם ארגוני הסוטים. יש פה תנועה מטורפת של קבוצת אנשים שאיבדו את הנורמליות של החיים והם מטריפים את המדינה. קבוצה זו נכנסה בכל הכוח לצבא ואיש לא מעיז לפתוח את הפה ולצפצף. אתן מספר דוגמאות: במהלך קורס קצינים מובאים בבה"ד 1 הרצאות מטעם ארגוני הסוטים. את זה הצלחנו להפסיק את זה שהרי זו פגיעה בזכויות הפרט של חיילים דתיים, אבל הנושא לא יורד מסדר היום. הוקרנו גם סרטים שהציגו את אורחות חייהם. חיילים שיצאו מסרטים אלה נשפטו, אך במקרה אותו מג"ד השאיר אותם בקורס ולא סילק אותם, למרות שהם סירבו פקודה להישאר בסרט. השיא היה לפני כמה חודשים, במסגרת ערבוב ובלבול הערכים השורר כיום. הצבא עוסק בהתנדבות אזרחית ושותפות עם חלקים חלשים בחברה וגם קורס טיס, המייצג את האליטה, החליט להיות שותף. לפני כמה חודשים, נלקח קורס טיס בשלב מאד מתקדם להתנדב באיזה מועדון, לצבוע אותו. אחד מהתלמידים שלנו שהיה בקורס בירר לאן הולכים, ונודע לו שהולכים להתנדב במועדון של אחד מארגוני הסוטים בתל אביב. קורס טיס של צבא ההגנה לישראל שולח את חניכיו להתנדב לצבוע מועדון של אחד מארגוני הסוטים בתל אביב. הבחור לא מצמץ ולא התבלבל, אמר: אני לא הולך. אני אדם דתי, זה בניגוד לערכים שלי ולמצפוני, זה

לא קשור לקורס טיס, אני לא מוכן להשתתף. אמר לו המפקד: אתה לא חייב לצבוע את המועדון, אבל אנחנו נוסעים ואתה לא יכול לפרוש מן החבורה. הוא נסע, ונאלץ לשמוע את עמדתם ותפיסת עולמם של האנשים האלה. אני חשבתי אז שזו רק תקלה.

לפני חודש-חודשיים הגיע אלינו קצין חינוך ראשי, וזו הייתה הפעם הראשונה שכל הדברים שאני אומר כאן נאמרו בגלוי. עד אז רק ראינו הבהקים של תופעות. אולם בשיחה איתו שמנו הכל על השולחן והייתה שיחה מאד קשה ונוקבת, אבל לפחות הדברים נאמרו באופן ברור. הוא רואה ערך בחינוך 'פלורליזם' דתי, הוא רואה ערך בחינוך לקבלת האחר ולהכרת השונה – זה במסגרת זכויות הפרט. בתחום הזה הדגל הכי חשוב הוא ארגוני הסוטים, כמובן. הוא אמר לנו שהוא באמת חושב שמה שעשו בחיל האוויר היה נכון וטוב, כי צריך לחנך אותנו לקבל אנשים שונים מאיתנו.

3. חינוך לנרטיבים: אין יותר צדיק ורשע במלחמות. המשמעות של זה היא עקירת הנשמה של רוח הלחימה. לוחם לא יכול לחרף נפשו ולהילחם במסירות נפש, כאשר הוא אינו משוכנע במאה אחוז שהוא הצודק והצד השני הוא רשע גמור. כיום מחנכים את החיילים שבסכסוך הישראלי-פלסטיני יש נרטיבים. לכל צד יש סיפור, וכל צד צריך להכיר את הצד השני ולשמוע מה שיש לו לומר ("אזהלים משותפים"). אגב, זה מתחיל עוד לפני הצבא, במכינות החילוניות. כל שנה, כל המכינות הקדם-צבאיות החילוניות, עורכות סיור ביהודה ושומרון, כדי לשמוע את הנרטיבים – מה יש לנו להגיד, וגם מה יש לצד השני להגיד – ככה נכנסים לצה"ל. אחד המורים שלנו במכינה מלמד גם באחת המכינות החילוניות, והתלמידים סיפרו לו בסוף השנה שהם הגיעו בתחילת השנה עם המון מוטיבציה לשירות צבאי, ובסוף השנה הם יצאו בלי מוטיבציה, אחרי שארגוני שמאל הצליחו לשכנע אותם שמה שהם עושים הוא בלתי-מוסרי בשטחים הכבושים.

4. המדרון החלקלק: מושג חדש שנכנס רק עכשיו והוא עדיין 'חם מהתנור'. במסגרת העובדה שאין אמת ואין צדק, הקריטריון למוסריות הוא טובת החלש, החלש הוא הצודק. כתוצאה מכך מדברים על מושג שנקרא: 'אי פגיעה בחפים מפשע' ומתרחשת תופעה של דה-לגיטימציה לשירות של לחימה. תופעה זו התחילה בעופרת יצוקה, והופיעה באופן יותר חמור בצוק איתן. לגבי השירות ביהודה

ושומרון התופעה הולכת ומתפשטת כאש בשדה קוצים.

שיא השיאים מבחינתי היה זה: לפני יותר מ-20 שנה, המציאו את המושג: "עדים במדים" - קציני צה"ל יוצאים להבין למה אנו נלחמים פה בארץ ישראל - כדי שלא תהיה שואה. כיום, מעיד קצין חינוך ראשי שהוא אבי האג'נדה שנקראת 'המדרון החלקלק', שלנסיעה לפולין יש עוד תכלית. כשנסועים לפולין עוברים הכנה. יש ספר שנקרא "אנשים רגילים", שמתאר איך גייסו אזרחים גרמניים רגילים ונורמטיביים למשטרת הסדר, ואחר כך הם הועברו לפיקוד האס.אס. והשתתפו ברצח יהודים. המסר העולה מן הספר הוא שגם אדם נורמלי יכול להפוך להיות חיית טרף ולרצוח בלי הבחנה אנשים, נשים וטף. כדי שהתופעה הזאת, לא תקרה לנו, לצה"ל, ולא נהפוך להיות נאצים ב'שטחים הכבושים' אנחנו עוברים עכשיו באושוויץ סדרת חינוך. היה לנו ויכוח נוקב עם קצין חינוך ראשי על הסוגיה הזו והוא לא חזר בו כהוא זה, להיפך - הוא הרחיב את זה. היום גם בבה"ד 1 קציני צה"ל עוברים את סדרת 'המדרון החלקלק' - איך לא נהפוך להיות נאצים בשטחים הכבושים.

כל זאת נעשה במסגרת ההגנה על החפים מפשע מהצד השני, הבלתי מעורבים. בנוסף מתרחשת הכנסת פרקליטים צבאיים לכל אוגדה וחטיבה כדי לקבוע את נורמת הלחימה. אמרתי לתלמידים שאולי כדאי שבחורים מוכשרים יתגייסו לפרקליטות הצבאית - ממילא הם קובעים לאן לירות, על מי ומתי. הקצינים רק לוחצים בסוף על ההדק... כיום ערך החיים של הצד השני, של מה שקרוי "חפים מפשע" הולך ועולה עד כדי סכנה לחיילים שלנו, ואני לא אומר דברים מלבי.

5. רב תרבותיות: אין פה עם יהודי, אין כאן זהות יהודית. יש פה חברה רב תרבותית כמו באמריקה. 'הקצין יכיר את הרב-תרבותיות בחברה הישראלית'. הזכרתי מקודם שבמסגרת הרב תרבותיות קצינים נאלצים להשתתף בשבתות בינה, אבל יתר על כן - יש תרבות חילונית מכובדת שצריך להכיר אותה. קורסים בבה"ד 1 נלקחים להצגות תאטרון בהבימה ובקאמרי, בהן מובעים הערכים הכי חמורים שאפשר בכלל לעלות על הדעת בנושא חינוך ללחימה ואמונה בצדקת הדרך - ערכים של תבוסתנות, הריסת מיתוסים. כקצפת, ככותרת על כל ההרס הזה יש גם פריצות. מספר פעמים העידו בפנינו על כך. לדוגמה, בהצגה 'גורודיש', מופיעה על הבמה שחקנית באופן לא

צנוע, בלשון המעטה, ויש שם סצנות חמורות ביותר. כשהעלנו את זה בפעם הראשונה שהתקלה הזו התרחשה, ותלמידים יצאו מן ההצגה והייתה מהומה, העלינו את זה מול המג"ד בבה"ד 1, והוא אמר שהוא התנצל אבל לפני שהוא יצא לדרך הוא בירר את זה עם קצינת החינוך של בה"ד 1, והיא האירה את עיניו שיש שם סצנה לא צנועה; הוא ביקש שידברו עם הקאמרי שלא יעלו את הסצנה הזאת כי זה יפגע בחיילים הדתיים אבל בפועל הסצנה לא הורדה. כשהוא טען אחר כך: 'רימיתם אותי, שברתם את האמון של החיילים בי, הם לא ילכו אחרי כי מילה שלי זו לא מילה', נאמר לו על ידי קצינת חינוך בכירה - סגנית קצין חינוך ראשי, אל"מ יעל הס, רפורמית מוצהרת, שהיא היום האוטוריטה מספר אחת לחינוך לאמונות ודעות בצה"ל - שצריך לחנך את הקצינים הדתיים לערכים של האחר. אלו הערכים שאליהם רוצים לחנך. פריצות זה חלק מהתהליך החינוכי שאנחנו צריכים לעבור. המג"ד לא קיבל את זה, אבל לא משנה. צריך לדעת שזה לא מקרה ולא תקלה.

6. זכויות הפרט, ובתוכן דגש על **שילוב נשים:** המון דברים נאמרו על כך. הדברים נהיים יותר ויותר חריפים. הצבא מוכן היום לשלם מחירים גם באובדן חיילים מעולים, ובתנאי שלא תהיה הדרת נשים.

אתן כמה דוגמאות. פעם קצין דתי יכול היה להגיד שהוא לא מוכן בתום קורס קצינים לשרת ביחידה מעורבת של בניים ובנות, לדוגמה קרקל. איני מדבר על יחידות עורף אלא על יחידות לוחמות שיש בהן חיכוך ומגע והכל. קצין דתי שמסיים בה"ד 1 לא יכול להגיד שהוא לא יכול לשרת בקרקל. זה נקרא הדרת נשים. סיימת בה"ד 1? אתה מחויב לשרת איפה שיציבו אותך. אין לך כל זכות לערער בתור חייל דתי.

שילוב החרדים בצבא התחיל בזה שהחרדים התנו תנאי שהם לא מוכנים לשרת עם נשים. בתחילת הדרך קבלו את זה. כשראש אכ"א הקודמת - אישה - שמעה את זה, היא ביטלה את התנאי הזה. מי שזוכר, הייתה מהומה עד לב השמיים, ובצדק, והרב של חיל האוויר התפטר במקום. מאז הוגדר ששילוב החרדים בצה"ל יוכל להיעשות בתנאי שלא תהיה הדרת נשים. המשמעות של זה, כמובן, היא שהם משרתים ביחידות עורפיות, וזו הגדרה עקרונית: נשים קודמות לחרדים.

דוגמה נוספת, שאותה מביא המכון הישראלי לדמוקרטיה למה זה ערך. ניקח את גדוד 51 של

אנחנו יודעים מה זה יהדות, תעזוב אותה בצד! הייתה כזאת מריבה, שהיהודי פשוט נאלץ לקום ולעזוב. ראש המכינה, שהוא פלורליסט אמתי אמר לי: נכשלתי בחינוכי. היהודים נשאר פנאטים קיצוניים, אפילו החילונים. ב"ה עם ישראל חי.

ג. בזמני ערך הניצחון וההקרבה וערך העמידה במשימה היו ערכים עליונים. היום השתנו המושגים, ערך הניצחון הוא כבר לא ערך עליון, ערך ההקרבה הוא ערך מסוכן והקריאה בשם ה' היא בבחינת סכנת-הסכנות. ראו מה שעוללו לעופר וינטר, כשקרא בדף 'שמע ישראל'. שמעתי גם ביטויים חמורים ביותר, שאסור לחנך על מה שרועי קליין זצ"ל עשה וצריך להיזהר מאד מלהעלות אותו כמושא להערצה, כי אלו ודאי לא הערכים שלנו. גם על עופר וינטר נאמר שהערכים שלשמם הוא נלחם הם לא הערכים שצה"ל מחנך אליהם.

ד. בזמני היחס אל ארגוני הסוטים היה - גועל נפש, זה נתפס כשריטה. היינו חילונים אבל היינו נורמליים. השינוי התרבותי שהתחולל הוא זליגה מן המערב אלינו, אל המזרח. לצערי הרב, ההשפעה המערבית על כל מי שחשף לערכים האלה ולא גדל בבית המדרש ואין לו מסורת נהיית חריפה וראדיקלית מאד.

משמעויות:

1. לדעתי, תם עידן התמימות. פעם היינו חביבי הצבא, והיום אנו מסִכְנִים אותו. נאמר לי במפורש כמה פעמים: אנו מעדיפים לוותר על עשרות חיילים דתיים קיצוניים, ובלבד שיהיו לנו חיילים נורמליים. לכן, צריך להפסיק לחשוב שכולם אוהבים, מחבקים ומנשקים אותנו. זה היה נכון עד אתמול, היום כבר חוששים מאיתנו, גם מהמוטיבציה ובעיקר - מהחיבור של הרגש הלאומי הגדול עם הדת. מבחינתם זה דבר מסוכן ביותר.

בהרצאה של קצין בכיר ביותר בפני בכירי הצבא, ניתנה סקירה של כל האיומים סביב המדינה - איראן, עירק, סוריה, חיזבאללה, חמאס, כל מי שנגדנו - ואחר כך נאמר שהסכנה הכי גדולה היום לעם ישראל ולמדינת ישראל היא נערי הגבעות, 'תג מחיר'. שם עומדת התפיסה. תם עידן התמימות.

2. לדעתי צריך לאסוף את כל הנוער הדתי המתגייס הלומד בישיבות הסדר, במכינות, בישיבות גבוהות - ולבנות תכנית סדורה לפני גיוס

גולני, הגדוד הלוחם אולי מספר אחת בצה"ל, שעבר את הקרבות הכי קשים בשנים האחרונות, ובכלל בהיסטוריה. לגדוד כזה דרוש המג"ד הכי טוב שיש לצבא הישראלי. אבל אם המג"ד יגיד שהוא לא רוצה קשר"גית או קמב"צית שהוא יצטרך לעבוד איתה באופן צמוד בלילות - הוא לא יהיה מג"ד, אך אותה קצינה תהיה קשר"גית ביחידה. כלומר: סדרי העדיפויות הם ברורים. שלא לדבר על הדבר האחרון - שילוב במילואים. כל הנשים ששירתו בסדיר ביחידות כאלה ובתפקידים כאלה, משרתות גם במילואים, ואז מדובר גם באנשים נשואים, מהומה ומבולקה.

מה נשתנה? היה לנו מפגש עם הרמטכ"ל והוא שאל: מה השתנה? למה אף אחד לא מסתדר עם אף אחד? מה קרה? אמרתי לו את המשפט הבא: הערכים שאני ואתה גדלנו עליהם בעולם החילוני, הם אותם ערכים שאליהם תודעה יהודית מחנכת היום, והערכים שאליהם קצין חינוך ראשי מחנך, לא אתה ולא אני לא גדלנו עליהם, לא בתור לוחמים ולא בתור חילוניים. אני רוצה לחשוף אתכם למקום שאני באתי. אני לא צמחתי בעולם הדתי אלא באתי מעולם חילוני. התגייסתי לצבא אחרי מלחמת יום כיפור. באתי מבית חילוני אשכנזי 'גלאט', לא ידעתי מה היא יהדות, לא הכרתי מסורת, שום דבר.

ארבעה דברים כן ידעתי: א. צדקת הדרך. ידעתי שאנחנו הטובים והם הרעים. אני גדלתי על - אני לא יודע כמה מכירים את המושג הזה היום - עזית הכלבה הצנחנית, שמה בא לידי ביטוי באופן הכי גרוטסקי כמה אנו הטובים והם הרעים. על זה גדלתי. לא היה לנו ספק בצדקת דרכנו.

ב. הייתה דת אחת במדינת ישראל, הדת האורתודוקסית. אני באופן אישי וכן חבריי החילונים לא היינו דתיים, אבל ידענו שיהדות יש רק אחת. אגב, הדבר הזה מאד מעניין - עד היום העם שבשדות, הנוער, הוא בריא, בריא ממש. אני מלמד במכינות החילונית, ובמסגרת ריבוי הזרמים ביהדות באחת המכינות שבהן אני מלמד רצו להביא במקביל אלי רב רפורמי. הוא הגיע פעם אחת לתת שם שיעור ונאלץ להפסיק את השיעור באמצע, כי התלמידים החילונים לא נתנו לו להמשיך לדבר. הם אמרו לו: מה אתה רוצה מהיהדות? מה היא עשתה לך רע? אתה רוצה לעשות מה בראש שלך - זה בסדר, גם אנחנו עושים מה בראש שלנו. אתה רוצה לבלות איתנו בערב שבת? אין בעיה, ניקח אותך למסיבה. אבל למה אתה צריך לשנות את היהדות בשביל זה?

אני חושב שסגירת ענף תודעה יהודית בצבא הוא הזדמנות לכולנו לפתוח את תודעת הרוח היהודית בכל הישיבות. הם סגרו שם - אנו נפתח לימודים כאלה בכל מקום בארץ הזאת. נחנך לרוח לוחמה יהודית בכל בתי המדרש בארץ, מתוך היהדות, מתוך תורה, ונמלא את הצבא בשורות של גדודי מאמינים מתוך הקודש.

אגב, צריך להאמין בעם ישראל. ב"ה לא אלמן ישראל, הצעירים בצבא רובם ככולם בריאים, בריאים ממש, והם אינם מקבלים את הערכים האלה ולא מתפעלים מהם. נכון שיש קבוצות בקצה שהפנימו את הערכים האלה, חיות על פיהם ומאמינות בהם - אבל רוב רובו של הצבא, לפחות ברמות הפשוטות של חיילים וסמלים, לא מתפעל מזה כלל. יש לנו תנא דמסייע, בבחינת עמי הארץ הרוגמים את הצדוקים באתרוגיהם (סוכה מח, ב). מי שהיה בטקס הסיום של גבעתי ראה איזו אהבה יש לאלפי הלוחמים בחטיבה למח"ט הנערץ שלהם. הם יודעים שהרוח שלו היא רוח אמתית, רוח בונה, רוח מחייה, הרוח שאיתה מביאים ניצחון. אנחנו צריכים למלא את החיילים - בין אלה שגדלים בישיבות ובין אלה שלא - ברוח הגדולה הזאת, ולא לאפשר לכל מערכת הערכים שקצין החינוך הראשי ומערכת היותר רחבה מנסה לחנך אותם. לא נאפשר להם לגעת לא במוחותינו ולא בליבותינו. קיומו ועתידו של עם ישראל תלוי ברוח הזאת.

שתפגיש את התלמידים עם התכנים האלה שמתרחשים היום בצבא. התלמידים שלנו תמימים ומאמינים ומקבלים כל דבר ואין להם מסננות. וצריך לחשוף ולהביא בפניהם את הדברים.

3. צריך לחנך לזקיפות קומה הלכתית-דתית בצבא. לא להתקפל, לא להתכופף. לא צריך לריב עם איש, אבל אסור שתהיה כניעה תרבותית. אצלנו במכינה הכותרת שאנו נותנים לזה היא: קמה אלומתי וגם ניצבה. צריך לזקוף את קומתם של הדתיים ולדאוג שלא תהיה כניעה, בעיקר תרבותית.

4. צריך לחנך את הנוער הדתי להיות מוכן לשלם מחיר בגלל עמידה על עקרונות.

5. אחרי כל הדברים האלה, צריך להמשיך לחנך לשירות הכי טוב שאפשר, למסירות נפש מתוך קריאה בשם ה'. כולנו עופר וינטר. כולנו רועי קליין. אנחנו מצווים לצאת לצבא בהדרכת הרמב"ם (הלכות מלכים ז, טו) - על ייחוד השם אנחנו נלחמים! אנחנו לא עובדים אצל אף אחד אלא אצל ריבוננו של עולם, ורוח הגבורה והקדושה הזאת תפיח רוח חיים בכל מקום.

יתפרדו כל פועלי און

על רפורמה ודה-קונסטרוקציה

הרב יהושע שפירא – ראש ישיבת רמת גן

כמה פעמים רבנים בארצות הברית שאומרים: תפסיקו את המלחמה, אין עם מי להילחם, הם נגמרים מעצמם. אז למה בכל זאת אנחנו נאלצים להילחם? נדמה לי שהמאבק שלנו האמתי הוא בשתי מילים לועזיות: דה-קונסטרוקציה.

המגמה הזו אינה המגמה של הרפורמיים, אך היא מנצלת את הרפורמיים ומשתמשת בהם. מילים אלו מבטאות את עומק הריקבון התרבותי שעובר על תרבות המערב. כוונת המילים דה-קונסטרוקציה היא: עקירת וביטול המבניות - כל מבנה הוא בהכרח אנטי מוסרי ומלא רשע. לכן, לא משנה מי יהיה ראש הממשלה - הוא מועמד לשבת בכלא, כי הוא שייך למבנה, צריך רק למצוא למה. השחיתות היא בכך שנותנים בכלל לשני פירושים איזה-שהוא קשר ביניהם. צריך לפורר הכל, שלא יהיה שום מבנה - לא יהיה מבנה בין איש לאישה, וגם בין איש לעצמו לא יהיה מבנה, הוא לא ידע מה הוא - אם הוא דווקא כזה ולא אחר.

דה-קונסטרוקציה היא תפיסת עולם. אמנם, רק של מיעוט קיצוני, אבל הוא מכה גלים. הוא טוען טענה לכאורה מוסרית שמטמטמת את הלבבות ומבלבלת את הדעות לחלוטין, **הוא אומר: במקום שבו אתה מוצא מבנה, שם תמצא את הרשע.** אם יש איש ואישה, מוכרח להיות שהוא משעבד אותה, לא יכול להיות שהם יפרחו יחד. אותו דבר ביחסי עובד-מעביד, ובוודאי ובוודאי ממשלה ונתיניה. אין צריך לומר שזה נכון ביחס למאמינים, הרוצים את המבנה הכי שלם, הכי גדול, וממילא הם בהכרח שייכים באופן הכי עמוק לרשע. אפילו אם האנשים הדוגלים בכך הם נורא נחמדים ונורא מוסריים - אסור לקנות את זה.

הרפורמיים לא מעניינים אותם באמת. מעניין אותם לבטל את המבניות, שיש איזה עולם שלם. בגלל שהרפורמיים מממנים בכספם כל מיני רעיונות בצבא, באזרחות, בפוליטיקה, בתקשורת, לפעמים נדמה שהם משתמשים בעולם החילוני. אך האמת היא שהפוסט-מודרניים עם רעיונות הדה-קונסטרוקציה שלהם משתמשים בכל השאר, כולל הרפורמיים, כדי לפורר כל מבנה, יהיה איזה שיהיה.

הפסוק אומר: "אוהבי ה' שנאו רע" - הוא קושר את האהבה בשנאה. והדבר תמוה - למה כשמדברים על אוהבי ה', צריך לעסוק בשנאתם את הרע? נדמה לי שהדבר קשור ללשון שבה חז"ל בוחרים להסביר בתחילת מסכת קידושין (ב, ב) את מעשה הקידושין - "דאסר לה אכולי עלמא כהקדש". לכאורה תמוה, וכי האיסור אכולי עלמא כהקדש - היחס לאחרים ולא היחס לחתן - הוא עיקר עניין הקידושין? היה הרבה יותר מתקבל על הדעת לומר שקידושין הם "מיוחדת לי ומזומנת לי" (תוס' שם). אבל באמת בזה נמדדת האהבה. האהבה היא קנאית, האהבה לא מאפשרת לזר להיכנס אל הבית פנימה, אל הקשר. וכן עיקר מימד העומק של האהבה הוא השנאה דווקא - "אוהבי ה' שנאו רע".

נדמה שאנחנו נמצאים בפרק הזה, של דור שכולו מלא בפנימיותו באהבת ה', ודווקא מתוך האהבה הזאת הקדוש ברוך הוא מגלגל לידינו את האילוץ להתמודד עם השאלה: האם האהבה הזאת היא עמוקה, היא עצמית, וממילא היא קנאית, היא שונאת רע, או שזו אהבה כלשון הטומאה - שהכל אפשר בה, שהיא אוהבת את הכל מפני שהיא לא אוהבת כלום, מפני שהיא באמת ייאוש מכל הפנים והעומק של החיים והישרדות רק באיזה טעימה של החוץ שלהם - יהיה מה שיהיה - כדי לטעום משהו מן החיים.

אנחנו בפרק של 'אוהבי ה' שנאו רע'. אי אפשר גם לאהוב את ה' וגם לפתוח את הידיים ולהגיד לרפורמיים: תכנסו פנימה. הקדושה אסורה אכולי עלמא, ואין לזר מקום בה. זו לא רק החלטה, זו לא רק איזו הסברה נכונה מה היא קדושה, אלא זה בוער כאש בעצמותינו, זו שנאה! לכן יום מתן תורה הוא "יום חתונתנו", ונקרא שמו סיני "שירדה שנאה על אומות העולם". לא מפני שאנחנו רוצים ברעתם חלילה, אלא מפני שאנחנו קנאים ל"יום חתונתנו", שאף זר לא יכנס פנימה.

אני רוצה לעסוק בעוד מישור אחד, שנדמה לי שהוא יותר רחב והוא יותר חשוב משאלת הרפורמיים. בעיניי שאלת הרפורמים היא סימפטום, מפני שאם רק הם היו עומדים מולנו, לא היה עם מי להילחם בכלל. שמעתי

מה המקור של הניצחון? המקור של הניצחון הוא שבאמת הטומאה מתפוררת בצדק. רק צריך להבחין. אסור להיסחף לריקבון שמסעיר את הלבבות וטוען טענות פסדו-מוסריות.

שאלה אותי תלמידה בפרשת במדבר: למה סופרים רק את הגברים? למה לא מונים את הנשים? מה, נשים לא צריכות להימנות? מאיפה בחורה יראת שמיים מגיעה לשאלה כזאת? כי היא אומרת: דה-קונסטרוקציה זה דבר מתקבל על הדעת - למה לייצג את המשפחה, עדיף לפורר, לייצג כל יחיד. אמרתי לה: 'למה את הילדים לא סופרים, מה, ילדים הם לא בני אדם? ואם יש למישהו כלב, למה לא סופרים אותו?' אם אתם חושבים שאני מתבדח, אתם מוזמנים לחיות בעומק השאלה שתומכי הדה-קונסטרוקציה חיים בו, ולראות שהם שואלים כך, הרי "מאחורי כל זוג עיניים יש נשמה". כאשר במדינה אחת נפל ילד לתוך כלוב של שימפנזה והרגו את בעל החיים כדי להציל את הילד, עשו הפגנות - מה פתאום בשביל להציל ילד הורגים שימפנזה שכל כך הרבה השקיעו בה וכל כך הרבה אנשים צפו בה? הכל מתפורר.

הניצחון העמוק שלנו הוא שבאמת מבנה חדש הולך ונבנה. במעמקי בית המדרש אנחנו מכירים אותו היטב, אנו יונקים את עומק האורה, לא רק זו שליוותה אותנו בעבר, אלא זו שאנו חשים איך היא הולכת ומוארת מן העתיד הגדול. בוודאי ובוודאי מכל העבר המופלא, אבל העתיד כבר הולך ודופק על פתחי שערינו. אנחנו צריכים להיות אחוזים היטב בעתיד הגדול, ולהאיר אור כזה שבאמת 'כל הרשעה כולה כעשן תכלה', שכל ההתפוררות תכיר שהיא נועדה בשביל 'מלכות עירין קדישין', שבשביל עולם חדש שנבנה באמת צריך לפורר את העולם הקודם.

אבל לעת עתה, עד שהאור יאיר כולו, הסכנה עצומה. **הרעיון של פירוק המבניות, לא מבלבל רק בחוץ, אלא גם בתוך בתי המדרש. צריך לינוק מעומק העומקים של הקודש הוודאי, השלם, שהכל כלול בתוכו, כדי לדחות את כל הריקבון הזה החוצה.**

בעזרת ה' מתוך המאבק הזה, מתוך אהבת ה' ששונאת את הרע ושונאת את הזרות ושונאת את הריקבון, נצעד עוד צעד עד לצמח דוד שמהרה יצמח.

הריקבון הזה פושה בחברה בכל צדדיה - הלהט"בים והרפורמיים, הטשטוש שבין ישראל לאומות העולם בכל השאלות המוסריות שעומדות על הפרק והקישור שלנו אל הארץ. להגיד שיש מבנה כזה, שיש עם שקשור לארץ - זה בעצמו רשע, והראיה - הוא צריך לסלק משם עם אחר שנמצא שם. אולי עומק העומקים של תהליך זה הוא לפורר את המבנה של האדם - לבטל את ההבחנה בין איש ואישה. בבית ספר תיכון בתל אביב כבר שואלים למה יש שירותי גברים ושירותי נשים. יש כאלה שלא יודעים מי הם, אין להם מבנה ברור, אז מה פתאום שיגידו להם: 'או שאתה פה או שאתה פה?!' זו טומאה עמוקה שמדברת בשם מוסריות. זה תהליך התפוררות המשתמש בטענת המוסריות כדי ששום דבר לא יישאר קיים.

הלוגיקה של הדה-קונסטרוקציה היא השורש האמתי שמולו אנחנו נאבקים, היא הראש של המפלצת. מאיפה עומק השנאה והקצף שרוצה כל כך לפורר את הכל? הדבר הזה מגיע לעולם מפני שבאמת הטומאה עומדת לחלוף, "וכל הרשעה כולה כעשן תכלה", והיא צריכה באמת לעבור דה-קונסטרוקציה, היא צריכה לעבור כיליון. אנחנו נמצאים, לעניות דעתי, בצומת שבו הטומאה מתפוררת והקדושה צומחת, והטומאה בהתפוררותה רוצה לקחת את הקדושה יחד איתה להתפוררות. הטומאה בעומק חייה מבינה שעכשיו כשהקדושה צומחת והגאולה הולכת ומתפתחת, אז היא באמת נמצאת בזמן כיליון.

אלא שבגלל שכלפי חוץ טענותיה של הדה-קונסטרוקציה הן רציונליות, לוגיות ומוסברות - האנשים הכי מוכשרים והכי אינטליגנטים נוטים אליה. לפעמים אף בקרב עובדי ה' יש אנשים שלא מבינים את כל דקות החידודים שיש לה. ובאמת זו סכנה, מפני שאם אתה לא יודע מה האויב טוען, במה הוא משתמש, או מה טמון בחובו - אז כלי המלחמה אבדו.

נדמה לי שהמלחמה נגד הרבנות הראשית ונגד תורת משה ונגד הקדוש ברוך הוא, נובעת מהתחושה של הטומאה שהכל מתפרק ואובד, והיא עושה מזה אידאולוגיה של אבדון. היא טוענת: אין אמת אחת, אין שיקול דעת, אין פרמטר לא ליופי ולא למשמעות. כיעור ויופי הם היינו הך, ישראל והעמים הם היינו הך, איש ואישה - הכל הוא היינו הך, 'כל אנפין שווין'.

כל אנפין שווין פירושו: אין שום מבנה שאתה יכול לבנות ולהגיד 'יש היררכיה, יש מעלה ומטה' - אין! קרח אומר: "כל העדה כולם קדושים" - אין מבנה, "ולמה תתנשא". מי שסובר שישנה איזו שהיא מעלה - הוא כבר מתנשא, הוא כבר מושחת. עם זה אנחנו נלחמים.

כנס ציון וירושלים שבו השתתפו כ-700 רבנים ומחנכים התקיים ביוזמתם של הארגונים: איגוד רבני קהילות, חותם ומרכז ליב"ה.

נושא הכנס השנה היה: "השפעת הרפורמה על זהותה של מדינת ישראל", והרבנים הדוברים עסקו בהיבטים השונים של הסוגיה - מעמד המשפחה בישראל, הרבנות הראשית, עבודת הרב בקהילה, יהודי התפוצות, הנעשה בצבא ועוד.

משתתפי הכנס נפגשו עם האתגרים העומדים בפנינו כיום ודרכי ההתמודדות עימם על מנת להמשיך ולשמור על זהותה היהודית של מדינת ישראל בכל מערכותיה השונות.

החוברת יוצאת במהדורה ראשונה לבני הישיבות ע"י מרכז ליב"ה

למידע, לפרטים ולתרומות:

טלפון: 054-7462921

דוא"ל: libayehudit@gmail.com

אתר: www.libayehudit.org